

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (+370 5) 266 4201, faks. (+370 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2026 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio“ projektą (toliau – Projektas).

Toliau dėstomoje lentelėje pateikta informacija apie Projektu teikiamus pasiūlymus ir jiems įgyvendinti svarbi informacija.

1. Projektu sprendžiama problema ir jos priežastys

Projektas parengtas atsižvelgiant į Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 9 punkto nuostatas (*Pažabosime kainų poveikį žmonių gyvenimui **didindami jų pajamas**. Gerinsime sąlygas kurti šeimą ir auginti vaikus Lietuvoje. Užtikrinsime viešojo ir privataus sektoriaus atlyginimų augimą, **mažinsime skurdą ir pajamų nelygybę**. Stiprinsime socialinį dialogą ir **skatinsime socialinius partnerius susitarti dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio**. Palengvinsime sąlygas šeimoms įsigyti būstą.*) ir į Lietuvos Respublikos trišalės tarybos 2017 m. rugsėjo 21 d., 2025 m. rugsėjo 9 d. rekomendacijas.

Trišalės tarybos 2017 m. rugsėjo 21 d. posėdyje, siekiant depolitizuoti minimaliojo darbo užmokesčio dydžio nustatymą, buvo nutarta, kad minimaliojo darbo užmokesčio ir vidutinio darbo užmokesčio (toliau – VDU) santykis *neturi būti mažesnis kaip 45 proc. ir didesnis kaip 50 proc.*, jis turi atitikti ketvirtadalio didžiausią VDU ir minimaliosios mėnesinės algos (toliau – MMA) santykį turinčių Europos Sąjungos valstybių narių vidurkį, kuris nustatomas pagal Europos Sąjungos statistikos tarybos paskutinių trejų metų skelbiamus duomenis. Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos darbo kodekso 141 straipsnio 3 dalies pakeitimus, susijusius su 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje perkėlimu, 2024 m. rugsėjo 24 d. posėdyje socialiniai partneriai nutarė nustatant 2026 metų MMA minėtą formulę naudoti kaip orientacinę reikšmę MMA dydžio deramumui įvertinti, kol nebus nutarta kitaip. Lietuvos banko atstovas, atsižvelgdamas į minėtus Darbo kodekso pakeitimus, 2025 m. balandžio 29 d. Trišalės tarybos posėdyje pristatė pagal 2017 m. rugsėjo 21 d. susitarimą apskaičiuotus tris galimus MMA dydžius, priklausančius nuo siektino MMA ir VDU santykio (1078 eurai, 1138 eurai, 1198 eurai) ir atitinkančius 45 proc., 47,5 proc. ir 50 proc. santykį. Šio posėdžio metu darbdavių ir profesinių sąjungų atstovai pasiūlė Vyriausybei rekomendaciją dėl MMA dydžio pateikti vėliau, iki 2025 m. rugsėjo 15 d.

Paminėtina, kad 2024 metais svarstydamas dėl reikšmingo 2024 metais taikomo ir apskaičiuoto pagal sutartą formulę 2025 metais taikomo MMA atotrūkio Lietuvos banko atstovas pasiūlė

priartėti prie siektino MMA ir VDU santykio per dvejus metus, pirmaisiais metais atotrūkį sumažinant bent per pusę, t. y. MMA ir VDU santykis 2025 metais pasiektų tikslinio intervalo vidurį (47,5 proc.), o 2026 metais šis santykis Lietuvoje priartėtų prie siektino (50 proc.). Darbdavių ir profesinių sąjungų atstovai nepasiekė sutarimo dėl 2024 metų Lietuvos banko pasiūlymo ir MMA dydžio.

Trišalė taryba 2025 m. rugsėjo 9 d. posėdyje nesusitarė dėl MMA didinimo ir nepriėmė vieno sprendimo dėl 2026 metų MMA dydžio, nes šiuo klausimu buvo pateiktos skirtingos nuomonės: darbuotojų atstovai MMA siūlė kelti pagal sutartą formulę ir pasiekti tikslinio intervalo maksimumą (50 proc.), t. y. 15,4 proc., arba 1198 eurus, o darbdavių atstovai pateikė skirtingas nuomones: vieni darbdavių atstovai siūlė nedidinti MMA, kiti siūlė didinti nenurodant konkretaus dydžio. Šio posėdžio metu buvo atskleista, kad socialiniai partneriai nesusiderėjo dėl 9,6 proc. MMA kėlimo, arba kėlimo iki 1138 eurų, padidinant ir maksimalų neapmokestinamųjų pajamų dydį. Vyriausybės pozicija buvo tokia: siekti darbdavių ir profesinių sąjungų sutarimo ir pritarti socialinių partnerių sutartam dydžiui, jeigu toks būtų buvęs.

Vyriausybės atstovai, atsižvelgdami į tai, kad pagal formulę apskaičiuoto MMA atotrūkis nuo esamo MMA yra labai reikšmingas (dėl formulės netaikymo nustatant 2023 m. ir 2024 m. MMA), pasiūlė nustatant 2026 m. MMA sumažinti didėjančią atotrūkį ir siekti ne mažesnio kaip 47 proc. MMA ir VDU santykio, didinant 11,1 proc., arba 115 eurų, t. y. iki 1153 eurų.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė (siūlomas problemos sprendimas)

Įvertinusi į 2025 m. rugsėjo 9 d. Trišalės tarybos posėdžio metu profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų atstovų išsakytas nuomones, į Valstybės duomenų agentūros paskelbtus rodiklius, į Lietuvos banko pristatytą Lietuvos ekonomikos apžvalgą pagal šalies ūkio vystymosi rodiklius – perkamąją galią pagal pragyvenimo išlaidas, bendrą darbo užmokesčio lygį ir jo pasiskirstymą, darbo užmokesčio augimo greitį, ilgalaikius darbo našumo lygius ir pokyčius, į Lietuvos banko 3 pateiktus galimus 2026 metų MMA dydžius (1078 eurai, 1138 eurai, 1198 eurai) ir į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ekonominės raidos scenarijuje paskelbtas ekonomikos prognozes, Vyriausybė siūlo kompromisinį – 1153 eurų – MMA dydį.

Nustatant MMA 2026 metams, taikoma su Trišale taryba suderinta formulė (2024 m. rugsėjo 24 d. posėdyje socialiniai partneriai nutarė nustatant 2026 metų MMA minėtą formulę naudoti kaip orientacinę reikšmę MMA dydžio deramumui įvertinti, kol nebus nutarta kitaip) ir 2024 metais Lietuvos banko pasiūlyta laipsniško MMA didėjimo strategija. Nustatant MMA pagal atnaujintas Finansų ministerijos VDU prognozes – planuojamą ir prognozuojamą 2026 m. šalies ūkio vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį be priedų ir premijų – 2428,35 euro, gautą, iš 2024 m. VDU (2223 eurai) atskaičius 6,6 proc. dalį, kurią sudaro priedai ir priemokos (2076,28 euro), ir pagal Finansų ministerijos VDU augimo prognozes (VDU 2025 m. ir 2026 m. augimas – atitinkamai 8,5 proc. ir 7,3 proc.), atliktos projekcijos 2026 metams $(2076,28 \times (1 + 0,085) \times (1 + 0,073) = 2417,22)$ ir padauginta iš 50 proc., nes ketvirtadalio didžiausią VDU ir MMA santykį turinčių ES valstybių narių vidurkis jau trejus metus iš eilės viršija maksimalią sutartą 50 proc. ribą ir siekia 51 proc. $(2417,22 \times 0,50 = 1209)$. Norint 2027 metais arba vėlesniais metais pasiekti 1209 eurų MMA dydį, siūloma nuo 2026 metų MMA didinti 11,1 proc., arba iki 1153 eurų. Pritarus šiam pasiūlymui, MMA ir VDU santykis 2026 metais pasiektų tikslinio intervalo vidurio reikšmę (47,7 proc.), o 2027 metais ar vėlesniais metais šis santykis Lietuvoje priartėtų prie siektino (50 proc.).

Projektu siūloma 2026 metais taikyti 1153 eurų MMA vietoj dabar nustatytos 1038 eurų MMA (didinama 115 eurų, arba 11,1 proc.) ir 7,05 euro minimalųjį valandinį atlygį vietoj dabar nustatyto 6,35 euro (didinama 0,7 euro, arba 11,1 proc.).

Ministerijos preliminariais skaičiavimais, taikant 2025 metų maksimaliai taikytiną neapmokestinamąjį pajamų dydį, MMA uždirbančiųjų pajamos, atskaičiavus mokesčius, kitamet paaugtų 59 eurai ir siektų 836 eurus, o tai yra daugiau nei preliminariai prognozuojama 2026 metų skurdo rizikos riba, kuri gali siekti nuo 786 eurų iki 799 eurų vienam asmeniui.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas

Darbo kodekso 141 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Vyriausybė tvirtina MMA ir minimalųjį valandinį atlygį, atsižvelgdama į Trišalės tarybos rekomendaciją, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos skelbiamą ekonominės raidos scenarijų ir Valstybės duomenų agentūros paskelbtus šalies ūkio vystymosi rodiklius, įvertindama tokius kriterijus, kaip perkamoji galia pagal pragyvenimo išlaidas, bendras darbo užmokesčio lygis ir jo pasiskirstymas, darbo užmokesčio augimo greitis, ilgalaikiai darbo našumo lygiai ir pokyčiai.

4. Pasiūlymų įgyvendinimo kaštai (lėšų poreikis einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais bei jo finansavimo šaltinis)

Finansų ministerijos preliminariais skaičiavimais, Projektu teikiamsiems pasiūlymams įgyvendinti iš viso reikės skirti apie 43,6 mln. eurų, iš jų:

- darbo užmokesčiui nekvalifikuotiems darbuotojams biudžetiniame sektoriuje – 38 mln. eurų;
- kitoms reikmėms (meno kūrėjų ir valstybės lėšomis draudžiamų asmenų socialiniam draudimui) – 5,6 mln. eurų.

Pritarus Projektui, Ministerijos preliminariais skaičiavimais, papildomai reikės numatyti biudžetinių įstaigų darbuotojų koeficientams padidinti 2026 metais 66,61 mln. eurų lėšų: biudžetinių įstaigų darbuotojų minimaliems koeficientams padidinti – apie 20 mln. eurų, socialinių paslaugų srities darbuotojų koeficientams padidinti – apie 21 mln. eurų (iš jų: 6 mln. eurų – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldumo įstaigų socialinių paslaugų srities darbuotojų koeficientams padidinti ir 15 mln. eurų – savivaldybių įstaigų socialinių paslaugų srities darbuotojų koeficientams padidinti), o, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos preliminariais skaičiavimais, valstybės tarnautojų koeficientams padidinti 2026 metais papildomai reikės 25,61 mln. eurų (iš jų: karjeros valstybės tarnautojų koeficientams padidinti – apie 14,61 mln. eurų, statutinių valstybės tarnautojų koeficientams padidinti – 21 mln. eurų).

5. Laukiamas rezultatas ir nauda bei juos patirsiantys subjektai ir asmenų grupės

Projekto tikslas – padidinti MMA ir darbuotojų, gaunančių mažiausią darbo užmokestį, pajamas. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – *Sodra*) duomenimis, Lietuvoje 2025 m. liepos mėn. buvo apie 120,6 tūkst. darbuotojų, gaunančių MMA ir mažiau, biudžetinėse įstaigose tokių darbuotojų buvo apie 13,2 tūkst., o 2025 m. gegužės mėn. – 20,1 tūkst., 2025 m. birželio mėn. – 19,5 tūkst.

6. Rodikliai, pagal kuriuos bus stebimas sprendimo įgyvendinimas

Finansų ministerijos parengtame Ekonominės raidos scenarijuje 2025–2028 metams, kuris 2025 m. rugsėjo 11 d. viešai paskelbtas Finansų ministerijos interneto svetainėje, teigiama, kad pirmąjį šių metų pusmetį Lietuvos ekonomika buvo stipri, tačiau prastesnė išorės aplinka vėliau ekonomikos raidą veiks neigiamai. Scenarijuje, kuris atnaujinamas bent 2 kartus per metus, pateikti šie duomenys ir prognozės:

1. *Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje.* Atlyginimų augimas po truputį lėtėja, tačiau dėl kvalifikuotų darbuotojų trūkumo jis išlieka santykinai spartus. 2025 m. darbo užmokesčio augimo tempas šalyje sieks 8,5 proc., 2026 m. gali sulėtėti iki 7,3 proc. ir iki 5,3 proc. – vėlesniais vidutinio laikotarpio metais. Tai skatins gyventojų perkamąją galia.

2. *Suderintas vartotojų kainų indeksas (vidutinis metinis)*. Infliaciją palaiko vidaus veiksniai, 2025–2026 metais dėl stiprios vidaus paklausos ir mokestinių pakeitimų ji viršys 3 proc. Manoma, kad 2026 m. kainų augimas turėtų būti 3,2 proc.
3. *Nedarbo lygis*. Pirmojo 2025 metų pusmečio duomenys rodo, kad samdos procesas sulėtėjo, tačiau įtampa, kylanti dėl darbo jėgos neatitikties darbo rinkos paklausai, išliko. Nedarbo lygis šiemet sieks 7,1 proc., o vėlesniais vidutinio laikotarpio metais nuosekliai mažės iki 6,8 proc.
4. *Bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP)*. Manoma, kad Lietuvos BVP 2025 metais augs 2,6 proc. Vėlesnių vidutinio laikotarpio metų BVP įtaką darys pasikeitusios prielaidos dėl išorinės aplinkos, fiskalinės politikos priemonės, pavyzdžiui, mokesčių politikos pokyčiai arba struktūrinis pokytis – antrosios pensijų kaupimo pakopos pertvarka. Lietuvos ekonomika po spartesnio augimo 2026 metais (3,3 proc.) 2027 metais augs lėtesniu tempu (2,3 proc.), o vidutinio laikotarpio pabaigoje numatomas 2,7 proc. augimo tempas. Nominalus BVP šiemet padidės 6,3 proc., o 2026 metais – 6,4 proc.
5. *Darbo našumas (BVP palyginamosiomis kainomis vienam užimtam gyventojui)*. Šiemet darbo našumo pokytis bus 2,5 proc., o 2026 metais sieks 3 proc., vėlesniais vidutinio laikotarpio metais darbo našumas bus 2,3 proc. ir 2,7 proc.

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas

Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos:

9. *Pažabosime kainų poveikį žmonių gyvenimui didindami jų pajamas. Užtikrinsime viešojo ir privataus sektorių atlyginimų augimą, mažinsime skurdą ir pajamų nelygybę. Stiprinsime socialinį dialogą ir skatinsime socialinius partnerius susitarti dėl deramo minimalaus darbo užmokesčio dydžio. Spartinsime pensijų indeksavimą ir sieksime grąžinti pensijų dydžio priklausomybę nuo turimo darbo stažo. Skatinsime amžėjančiai visuomenei palankią sidabrinę ekonomiką. Koreguosime Lietuvos Respublikos darbo kodeksą, siekdami geresnės darbuotojų teisių, saugos ir sveikatos apsaugos. Kovosime su darbo teisės pažeidimais ir plėsimė pažeidžiamiausių visuomenės grupių įtrauktį į darbo rinką. Didinsime socialinę paramą, kad ji atitiktų minimaliuosius vartojimo poreikius. Mokesčių sistema turi būti efektyvi, skaidri ir socialiai teisinga.*

8. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas

Projektu neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

9. Notifikavimas² Europos Komisijai

Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

10. Pranešimas³ Europos Komisijai dėl paslaugų teikimo laisvės

Neteikiamas

11. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas

Neatliekamas vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktu, nes Projektas yra įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas ir numatomo teisinio reguliavimo poveikis buvo įvertintas rengiant įstatymo, kurį jis įgyvendina, projektą.

12. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios

¹ Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

² Pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

³ Pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“, reikalavimus.

Pritarus Projektu teikiamausi pasiūlymams, bus padidintas MMA ir minimalus valandinis atlygis, todėl iki jo įsigaliojimo Ministerijos Darbo teisės grupės specialistams reikės parengti ir pateikti Seimui Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimo projektą, siekiant, kad ir pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų minimaliosios ribos, nurodomos pareiginės algos baziniais dydžiais, atitiktų šalies ūkio darbo užmokesčio augimo tempą.	
13. Informacija apie sąvokų ir jas apibrėžiančių terminų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka	
Projektu nekeičiamos galiojančios sąvokos ir (ar) jų apibrėžtys ir nesiūloma apibrėžti naujų.	
14. Informacija apie Projekto svarstymą Lietuvos Respublikos Vyriausybėje	
Projektas apspartytas 2025 m. spalio 14 d. tarpinstituciniame pasitarime.	
15. Informacija apie pastabų ir pasiūlymų, gautų po svarstymo Lietuvos Respublikos Vyriausybėje, įvertinimą	
Projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025 m. spalio 13 d. išvadoje Nr. NV-2257 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.	
Esminiai Projekto pakeitimai, atlikti įvertinus Lietuvos Respublikos kanceliarijos padalinių pateiktus pasiūlymus ir pastabas:	
1. Nutarimo projekto preambulėje nustatant teisinį nutarimo priėmimo pagrindą atsisakyta perteklinio Lietuvos Respublikos darbo kodekso 141 straipsnio 3 dalies nuostatos pakartojimo.	
2. Nutarimo projekto lydimajame medžiagoje vietoj žodžių „atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos trišalės tarybos <...> rekomendacijas“ įrašyti žodžiai „įvertinusi Lietuvos Respublikos trišalės tarybos <...> rekomendacijas“.	
16. Projekto iniciatorius	
Ministerija.	
17. Projekto rengėjai	
Projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja Viktorija Trachimovič (tel. +370 658 59 646, el. p. viktorija.trachimovic@socmin.lt).	
18. Kita, Ministerijos nuomone, reikalinga informacija	
Atkreiptinas dėmesys į tai, kad iš Vidaus reikalų ministerijos 2025 m. spalio 13 d. gauta išvada dėl 4 punkte nurodytų preliminarinių Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos skaičiavimų patikslinimo.	
Lėšų poreikis <i>pareigūnų</i> minimaliems pareigūnų algų koeficientams padidinti – 21 mln. eurų , iš jų: vidaus reikalų ministro valdymo srities pareigūnų – 17,05 mln. eurų, teisingumo ministro valdymo srities pareigūnų – 1,844 mln. eurų, finansų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pareigūnų – 2,064 mln. eurų.	
Lėšų poreikis <i>valstybės tarnautojų</i> minimaliems pareiginės algos koeficientams padidinti – 14,4 mln. eurų, atsižvelgiant į valstybės tarnautojų stažą, bet neįskaičiuojant darbdavio mokamo <i>Sodros</i> mokesčio, arba 14,61 mln. eurų , įskaitant darbdavio mokamą <i>Sodros</i> mokestį.	

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 1 lapas.
2. Trišalės tarybos 2025 m. balandžio 29 d. protokolas Nr. TTP-4, 5 lapai.
3. Trišalės tarybos 2025 m. rugsėjo 9 d. protokolo Nr. TTP-10 išrašas, 1 lapas.
4. Suinteresuotų institucijų išvados, 20 lapų.
5. Derinimo pažyma, 5 lapai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Jūratė Zailskienė

Viktorija Trachimovič, tel. +370 658 59 646, el. p. viktorija.trachimovic@socmin.lt